

Số: 10/2025/QĐST-VDS

Thành phố Hồ Chí Minh, ngày 11 tháng 12 năm 2025

QUYẾT ĐỊNH
SƠ THẨM GIẢI QUYẾT VIỆC DÂN SỰ
V/v Yêu cầu tuyên bố một người mất năng lực hành vi dân sự

TÒA ÁN NHÂN DÂN KHU VỰC 15 - THÀNH PHỐ HỒ CHÍ MINH

Thành phần giải quyết việc dân sự gồm có:

Thẩm phán - Chủ tọa phiên họp: Ông Nguyễn Thế Vọng.

Thư ký phiên họp: Ông Trần Đình Anh - Thư ký Tòa án, Tòa án nhân dân Khu vực 15 - Thành phố Hồ Chí Minh.

Đại diện Viện kiểm sát nhân dân Khu vực 15 - Thành phố Hồ Chí Minh tham gia phiên họp: Bà Đặng Thị Thanh Trúc - Kiểm sát viên.

Ngày 11 tháng 12 năm 2025, tại trụ sở Tòa án nhân dân Khu vực 15 - Thành phố Hồ Chí Minh, Tòa án nhân dân Khu vực 15 - Thành phố Hồ Chí Minh mở phiên họp sơ thẩm công khai giải quyết việc dân sự thụ lý số 520/2025/TLST-VDS ngày 11 tháng 11 năm 2025, về việc: “Yêu cầu tuyên bố một người mất năng lực hành vi dân sự”, theo Quyết định mở phiên họp sơ thẩm giải quyết việc dân sự số 20/2025/QĐST-DS ngày 08 tháng 12 năm 2025, gồm những người tham gia tố tụng sau đây:

- *Người yêu cầu:* Bà Đỗ Thị H, sinh năm 1956; cư trú tại: Số BTH, đường HVL, Tổ BM, khu phố PMS, phường BD, Thành phố Hồ Chí Minh.

- *Người có quyền lợi, nghĩa vụ liên quan:* Anh Trần Tấn T, sinh năm 1983; Căn cước công dân: 074083005810; cư trú tại: Số BTH, đường HVL, Tổ BM, khu phố PMS, phường BD, Thành phố Hồ Chí Minh.

NỘI DUNG VIỆC DÂN SỰ:

- Theo đơn yêu cầu giải quyết việc dân sự đề ngày 15 tháng 10 năm 2025 và trong quá trình giải quyết vụ việc, người yêu cầu bà Đỗ Thị H trình bày:

Bà Đỗ Thị H là mẹ ruột của anh Trần Tấn T. Từ nhỏ anh Trần Tấn T đã có dấu hiệu bị bệnh thiếu năng trí tuệ như không nhận ra những người xung quanh, chào hỏi không trả lời, dáng vẻ chậm chạp, không tự chăm sóc bản thân như tắm rửa, vệ sinh, khả năng nhận thức hạn chế, cảm xúc thất thường, sống phụ thuộc vào bà Đỗ Thị H và những người trong gia đình.

Ngày 27/10/2011, bà Đỗ Thị H có đưa anh Trần Tấn T đến khám tại Hội đồng giám định y khoa tỉnh Bình Dương, kết quả cho thấy anh Trần Tấn T bị chậm phát

triển tâm thần. Nhận thấy, hiện nay anh Trần Tấn T đã mất khả năng nhận thức, không làm chủ được hành vi của mình, không thể tự mình thực hiện bất cứ hoạt động nào mà hoàn toàn phụ thuộc vào người thân trong gia đình.

Ngày 12/11/2025, được sự ủy quyền của Tòa án nhân dân Khu vực 15 - Thành phố Hồ Chí Minh thì bà Đỗ Thị H đã đưa anh Trần Tấn T đến Viện Pháp y Tâm thần Trung ương Biên Hòa để tiến hành kiểm tra; ngày 05/12/2025, Viện Pháp y Tâm thần Trung ương Biên Hòa ban hành Kết luận Giám định Pháp y Tâm thần theo trung cầu số 433/KL-VPYTW kết luận: anh Trần Tấn T mất khả năng nhận thức và điều khiển hành vi.

Do đó, bà Đỗ Thị H đề nghị Tòa án nhân dân Khu vực 15 - Thành phố Hồ Chí Minh xem xét, giải quyết tuyên anh Trần Tấn T bị mất năng lực hành vi dân sự để bà Đỗ Thị H cùng gia đình có thể bổ sung hồ sơ giải quyết các công việc khác, thực hiện các loại giấy tờ liên quan đến quyền nhân thân của anh Trần Tấn T nhằm bảo đảm quyền và lợi ích hợp pháp của bà Đỗ Thị H và gia đình.

- Phát biểu ý kiến của Kiểm sát viên tham gia phiên họp:

+ Về việc tuân theo pháp luật tố tụng: Tòa án nhân dân Khu vực 15 - Thành phố Hồ Chí Minh đã thực hiện việc thụ lý và giải quyết đúng thẩm quyền theo quy định tại khoản 1 Điều 27, điểm a khoản 2 Điều 35 và điểm a khoản 2 Điều 39 của Bộ luật Tố tụng dân sự. Quá trình giải quyết và tại phiên họp, Thẩm phán, Thư ký đã tiến hành đúng, đầy đủ các thủ tục tố tụng theo quy định tại Điều 369 và Điều 377 của Bộ luật Tố tụng dân sự.

+ Ý kiến về việc giải quyết việc dân sự: Theo Kết luận giám định pháp y tâm thần theo trung cầu số 433/KL-VPYTW ngày 05/12/2025 của Viện Pháp y Tâm thần Trung ương Biên Hòa, kết luận anh Trần Tấn T bị bệnh: Chậm phát triển tâm thần mức độ nặng. Theo bảng phân loại quốc tế lần thứ 10 năm 1992, bệnh có mã số F72, hiện đối tượng mất khả năng nhận thức và điều khiển hành vi. Do đó, căn cứ Điều 22 của Bộ luật Dân sự, thì yêu cầu của bà Đỗ Thị H là có căn cứ, vì vậy đề nghị Tòa án chấp nhận yêu cầu của bà Đỗ Thị H về việc tuyên bố anh Trần Tấn T mất năng lực hành vi dân sự.

NHẬN ĐỊNH CỦA TÒA ÁN:

Sau khi nghiên cứu các tài liệu, chứng cứ có trong hồ sơ việc dân sự được thẩm tra tại phiên họp; ý kiến của các đương sự và đại diện Viện kiểm sát tại phiên họp, Tòa án nhân dân Khu vực 15 - Thành phố Hồ Chí Minh nhận định:

[1] Về tố tụng:

[1.1] Về quyền yêu cầu: Bà Đỗ Thị H là mẹ ruột của anh Trần Tấn T, điều này phù hợp với Giấy khai sinh của anh Trần Tấn T đăng ký ngày 03/7/1986 tại Ủy ban nhân dân xã PM, thị xã T, tỉnh Bình Dương (nay là phường BD, Thành phố Hồ Chí Minh) và Tờ tường trình quan hệ nhân thân của bà Đỗ Thị H ngày 13/10/2025, được Ủy ban nhân dân phường BD, Thành phố Hồ Chí Minh xác nhận. Vì vậy, bà Đỗ Thị H có quyền yêu cầu Tòa án tuyên bố anh Trần Tấn T mất năng lực hành vi dân sự theo quy định tại Điều 376 của Bộ luật Tố tụng dân sự.

[1.2] Về thẩm quyền: Do người bị yêu cầu là anh Trần Tấn T đang cư trú tại phường BD, Thành phố Hồ Chí Minh nên thuộc thẩm quyền giải quyết của Tòa án nhân dân Khu vực 15 - Thành phố Hồ Chí Minh tỉnh Bình Dương theo quy định tại khoản 1 Điều 27, điểm a khoản 2 Điều 35, điểm a khoản 2 Điều 39 của Bộ luật Tố tụng dân sự; khoản 2 Điều 1 của Luật sửa đổi bổ sung một số điều của Bộ luật Tố tụng dân sự.

[2] Xét yêu cầu giải quyết việc dân sự của người yêu cầu, xét thấy: Quá trình giải quyết, bà Đỗ Thị H có đơn yêu cầu Tòa án Trung cấp Giám định Pháp y tâm thần đối với anh Trần Tấn T. Trên cơ sở đơn yêu cầu của bà Đỗ Thị H, Tòa án nhân dân Khu vực 15 - Thành phố Hồ Chí Minh đã ban hành Quyết định trưng cầu giám định số 663/2025/QĐ-TCGD ngày 12/11/2025 để trưng cầu Viện Pháp y Tâm thần Trung ương Biên Hòa thực hiện việc giám định pháp y tâm thần đối với anh Trần Tấn T. Tại Kết luận giám định pháp y tâm thần theo trưng cầu số 433/KL-VPYTW ngày 05/12/2025 của Viện Pháp y Tâm thần Trung ương Biên Hòa, kết luận: Anh Trần Tấn T bị bệnh: Chậm phát triển tâm thần mức độ nặng. Theo bảng phân loại quốc tế lần thứ 10 năm 1992, bệnh có mã số F72; về khả năng nhận thức và điều khiển hành vi: Anh Trần Tấn T mất khả năng nhận thức và điều khiển hành vi. Vì vậy, việc bà Đỗ Thị H yêu cầu Tòa án tuyên bố anh Trần Tấn T mất năng lực hành vi dân sự là có căn cứ, phù hợp với quy định tại Điều 22 của Bộ luật Dân sự nên Tòa án chấp nhận.

[3] Ý kiến phát biểu của Kiểm sát viên tại phiên họp về việc tuân theo pháp luật tố tụng và quan điểm giải quyết việc dân sự là có cơ sở, phù hợp với nhận định của Tòa án.

[4] Về lệ phí sơ thẩm giải quyết việc dân sự: Bà Đỗ Thị H thuộc trường hợp được miễn nộp theo quy định tại Điều 12 Nghị quyết số 326/2016/UBTVQH14 ngày 30/12/2016 của Ủy ban thường vụ Quốc hội quy định về mức thu, miễn, giảm, thu, nộp, quản lý và sử dụng án phí và lệ phí Tòa án.

QUYẾT ĐỊNH:

- Căn cứ khoản 1 Điều 27, điểm a khoản 2 Điều 35, điểm a khoản 2 Điều 39, Điều 149, Điều 370, Điều 372, Điều 376 và Điều 378 của Bộ luật Tố tụng dân sự; khoản 2 Điều 1 của Luật sửa đổi bổ sung một số điều của Bộ luật Tố tụng dân sự;

- Căn cứ Điều 22 của Bộ luật Dân sự;

- Căn cứ Điều 12 của Nghị quyết số 326/2016/UBTVQH14 ngày 30/12/2016 của Ủy ban thường vụ Quốc hội quy định về mức thu, miễn, giảm, thu, nộp, quản lý và sử dụng án phí và lệ phí Tòa án.

1. Chấp nhận yêu cầu của bà Đỗ Thị H: Tuyên bố anh Trần Tấn T, sinh năm 1983; Căn cước công dân: 074083005810; cư trú tại: Số 782, đường Huỳnh Văn Lũy, Tổ 31, khu phố Phú Mỹ 6, phường Bình Dương, Thành phố Hồ Chí Minh mất năng lực hành vi dân sự.

2. Lệ phí sơ thẩm giải quyết việc dân sự: Bà Đỗ Thị H thuộc trường hợp được miễn nộp lệ phí sơ thẩm giải quyết việc dân sự.

3. Người yêu cầu, người có quyền lợi, nghĩa vụ liên quan có quyền kháng cáo quyết định giải quyết việc dân sự trong thời hạn 10 (mười) ngày, kể từ ngày nhận được quyết định hoặc kể từ ngày quyết định được thông báo, niêm yết. Viện Kiểm sát nhân dân Khu vực 15 - Thành phố Hồ Chí Minh có quyền kháng nghị quyết định giải quyết việc dân sự trong thời hạn 10 (mười) ngày, kể từ ngày Tòa án ra quyết định; Viện Kiểm sát nhân dân Thành phố Hồ Chí Minh có quyền kháng nghị quyết định giải quyết việc dân sự trong thời hạn 15 (mười lăm) ngày, kể từ ngày Tòa án ra quyết định.

Nơi nhận:

- TAND TPHCM;
- VKSND KV15-TPHCM;
- THADS Thành phố Hồ Chí Minh
(Phòng THADS Khu vực 15);
- Các đương sự;
- Lưu: Hồ sơ việc dân sự.

THẨM PHÁN - CHỦ TỌA PHIÊN HỌP

Nguyễn Thế Vọng